

Mnohojazyčnost a překlady v Evropské komisi

9. června 2023

Martin Stašek

Zastoupení Evropské komise v ČR

Co se dnes dozvíte

- mnohojazyčnost v EU
- instituce a orgány EU a jejich překladatelské služby
- profil překladatelky/překladatele (v Evropské komisi)
- chci překládat? Co vědět o sobě...
- budoucnost a další ožehavá témata

Co je to mnohojazyčnost?

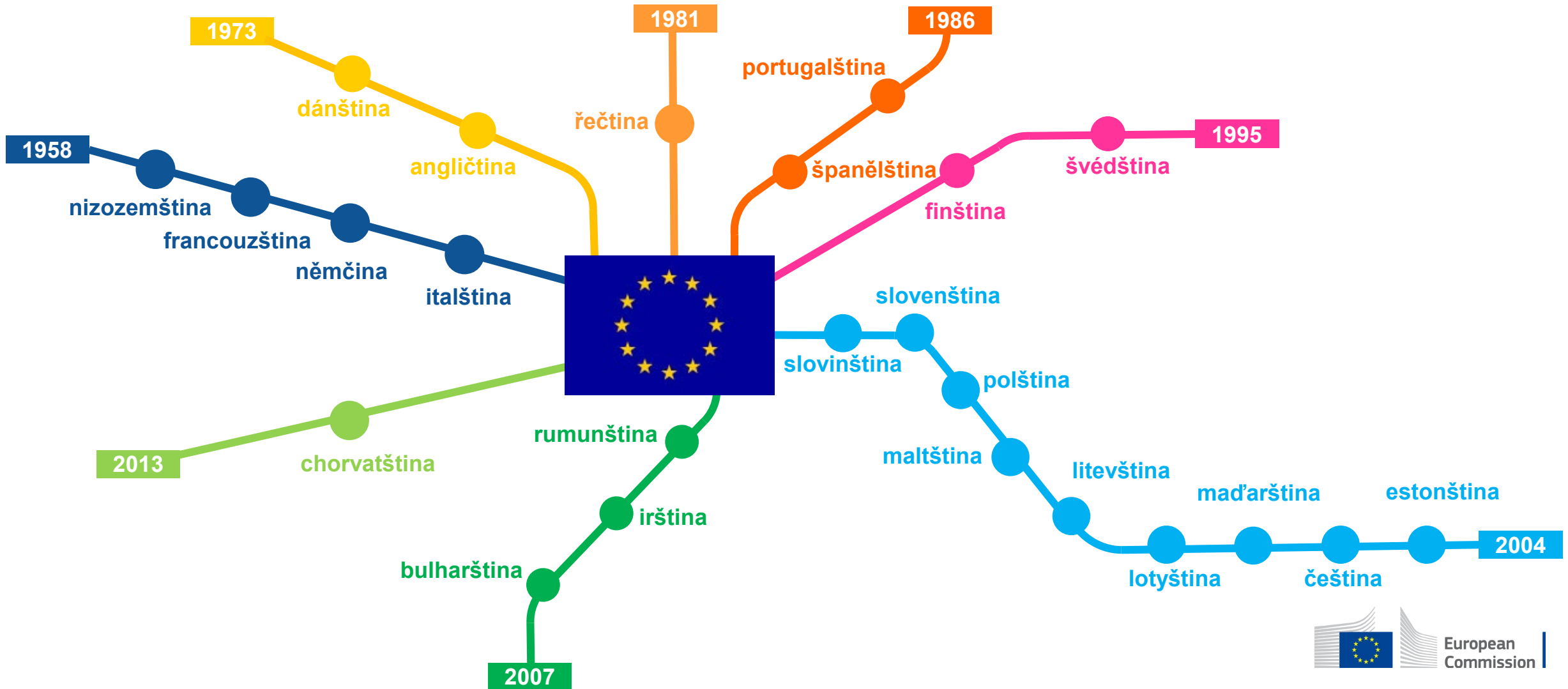
- **souběžné používání více jazyků** na určitém území;
- schopnost jednotlivce **používat více jazyků**;
- přístup, který od určité organizace, společnosti nebo instituce vyžaduje, aby ke své interní a/nebo externí komunikaci používala **více než jeden jazyk**.

Mnohojazyčnost v EU a právní základ

Právní základ

- **Smlouva o fungování Evropské unie**
občané mají právo obracet se na oficiální instituce EU v kterémkoliv z úředních jazyků EU a mají právo obdržet odpověď ve stejném jazyce.
- **Nařízení č. 1/58**
Nařízení a jiné texty s obecnou působností se sepisují v úředních jazycích.

Úřední jazyky EU

Členské státy Evropské unie

Belgie (1958)

Bulharsko (2007)

Česká republika (2004)

Dánsko (1973)

Estonsko (2004)

Finsko (1995)

Francie (1958)

Chorvatsko (2013)

Irsko (1973)

Itálie (1958)

Kypr (2004)

Litva (2004)

Lotyšsko (2004)

Lucembursko (1958)

Maďarsko (2004)

Malta (2004)

Německo (1958)

Nizozemsko (1958)

Polsko (2004)

Portugalsko (1986)

Rakousko (1995)

Rumunsko (2007)

Řecko (1981)

Slovensko (2004)

Slovinsko (2004)

Španělsko (1986)

Švédsko (1995)

Je angličtina po brexitu úředním jazykem?

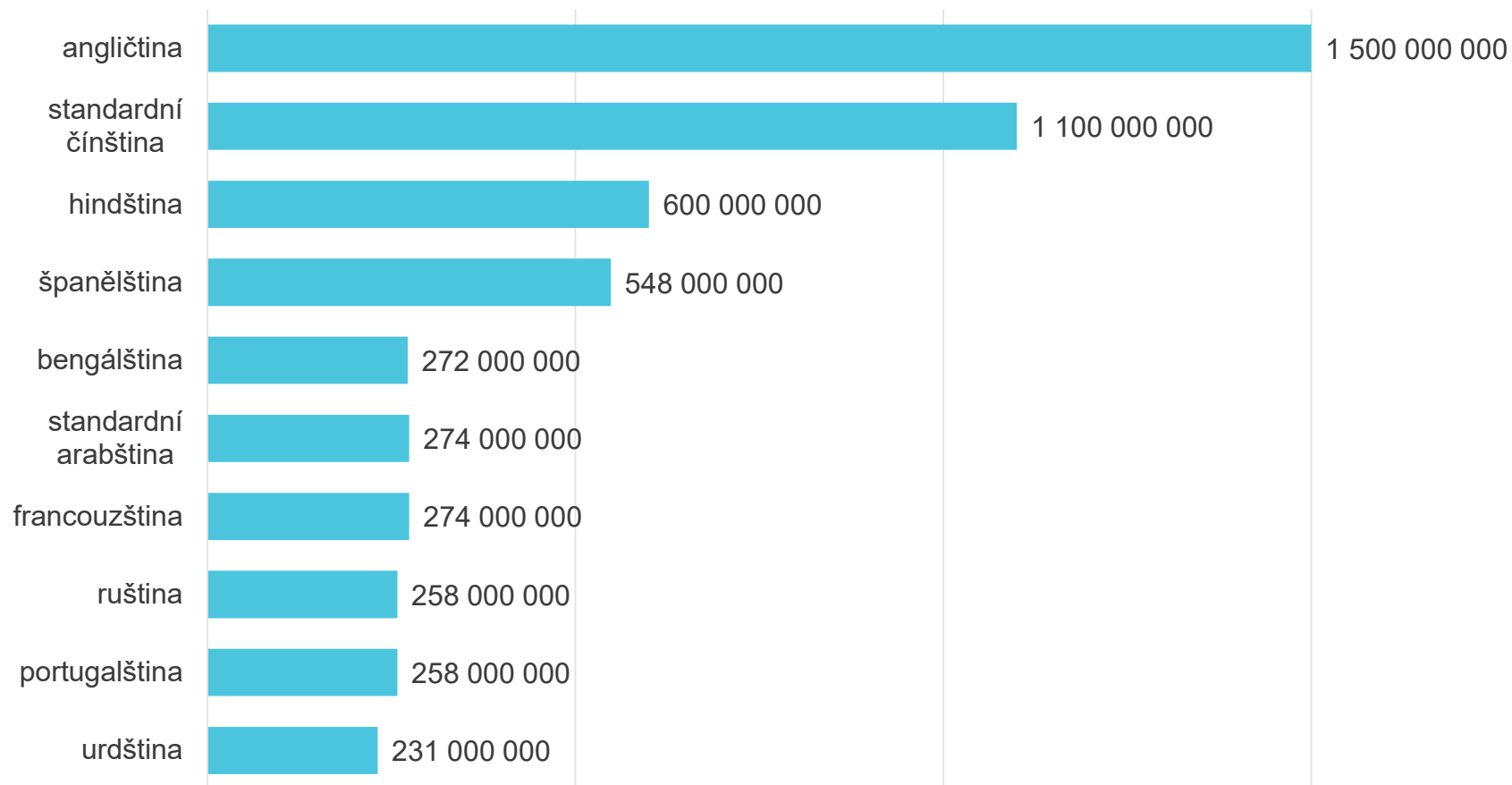
- angličtina je úředním jazykem EU od vstupu Spojeného království a Irsko do Evropských společenství v roce 1973.
- zrušení angličtiny jako úředního jazyka by vyžadovalo jednomyslné rozhodnutí, tedy souhlas všech členských států včetně představitelů Malty a Irsko.
- v Komisi je angličtina nadále jedním ze tří procedurálních jazyků.

Rozdělení jazyků

- **úřední/pracovní/smluvní jazyky: 24**
- **procedurální jazyky (Komise):**
angličtina, francouzština, němčina
- **další jazyky:**
baskičtina, katalánština, galicijština

10 nejpoužívanějších jazyků v roce 2022

■ Počet mluvčích

Instituce a orgány EU a jejich překladačské služby

Lingvisté v institucích EU

europa.eu/translation/

překladaelé
± 4 000

tlumočníci
± 1 000

DG Translation

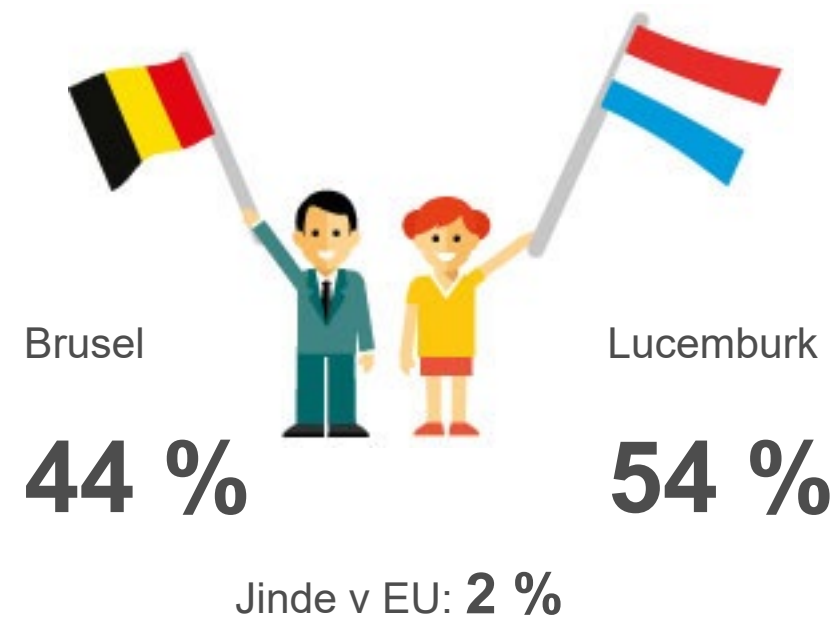
Celkem: 2 000 zam.

Images: © iStock.com/blueberry

překladatelé
70 %

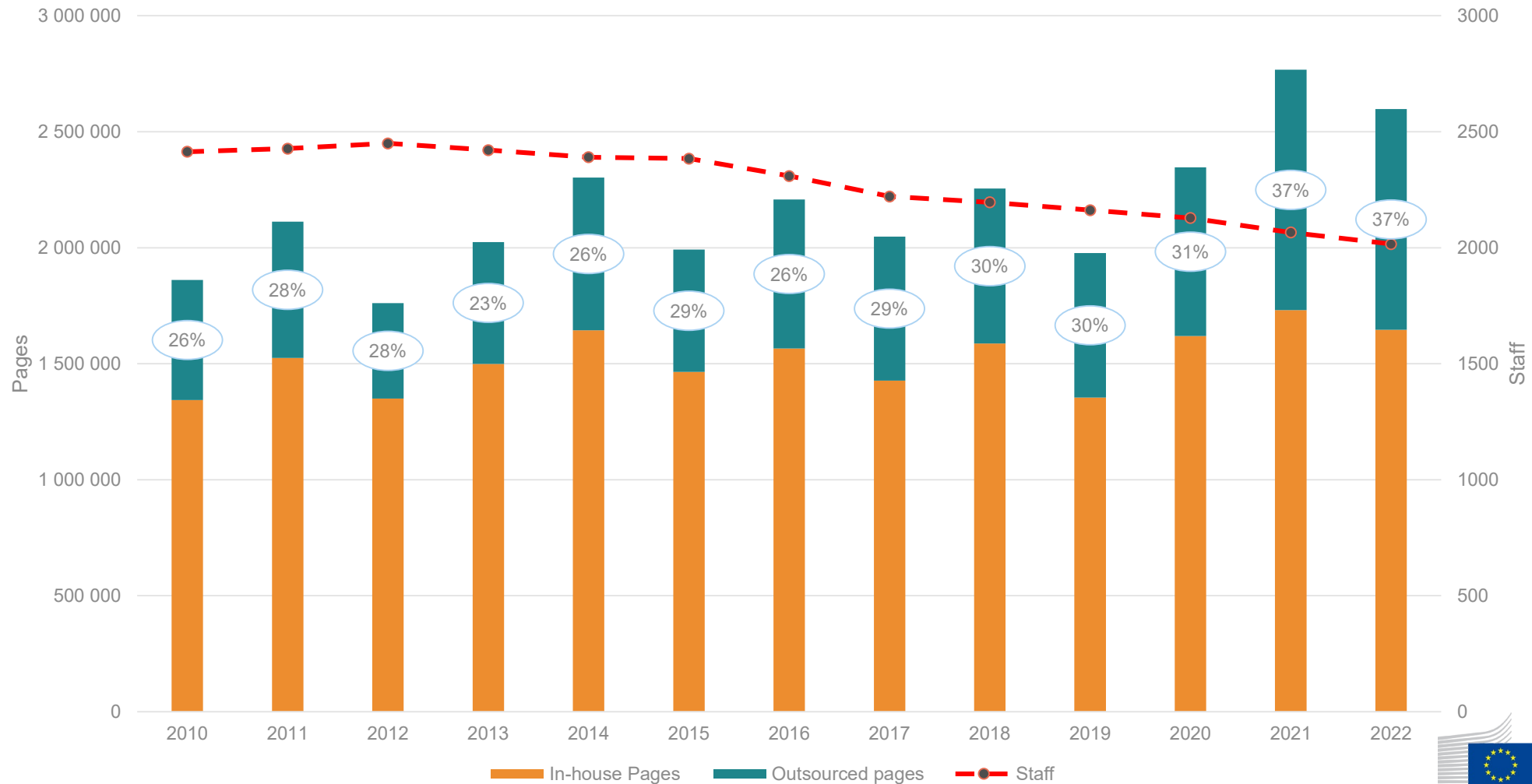
ostatní*
30 %

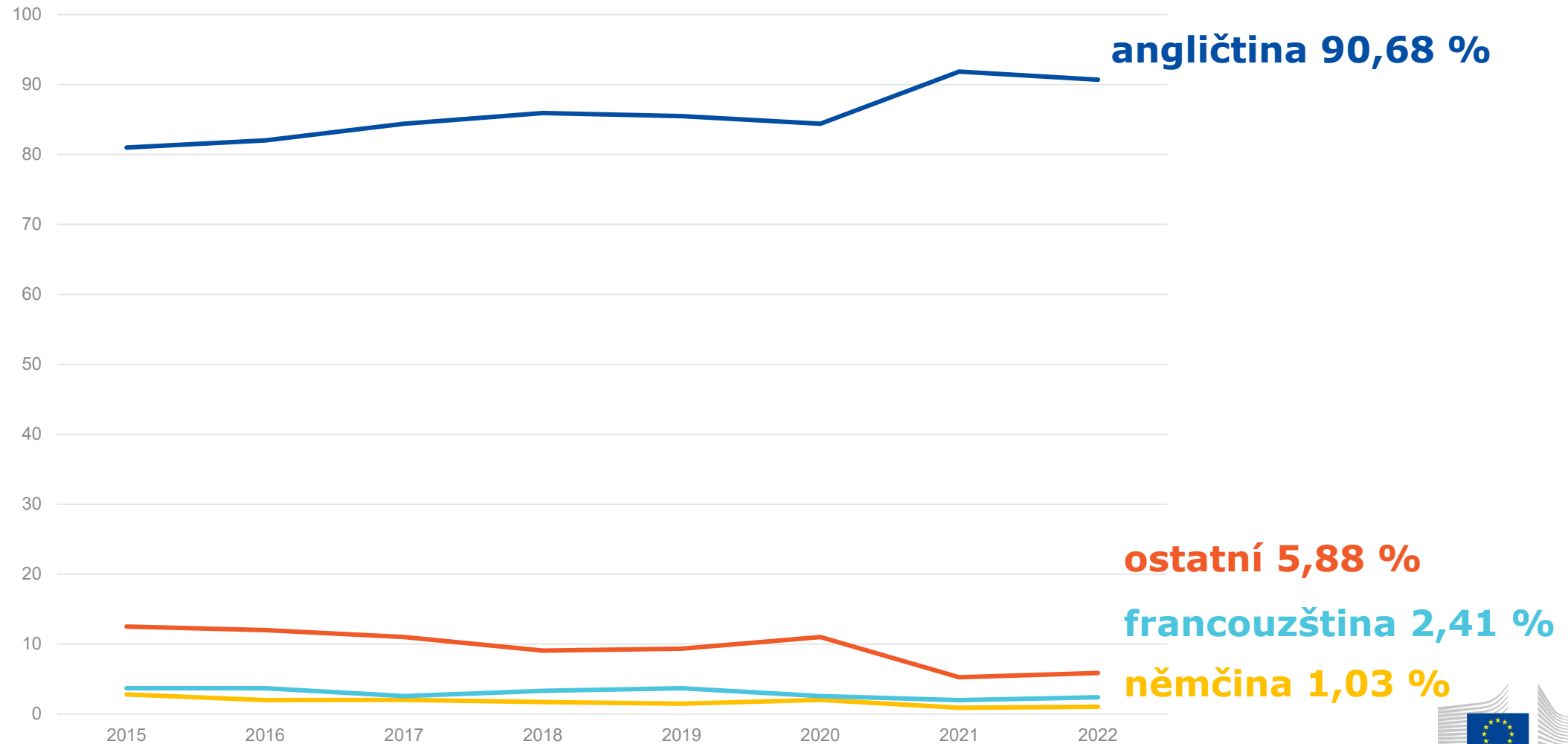
* Management, asistenti, IT, HR a finance, outsourcing, training, komunikace etc.

DG TRANSLATION v roce 2022: 2,6 milionu přeložených stran – 2000 zaměstnanců

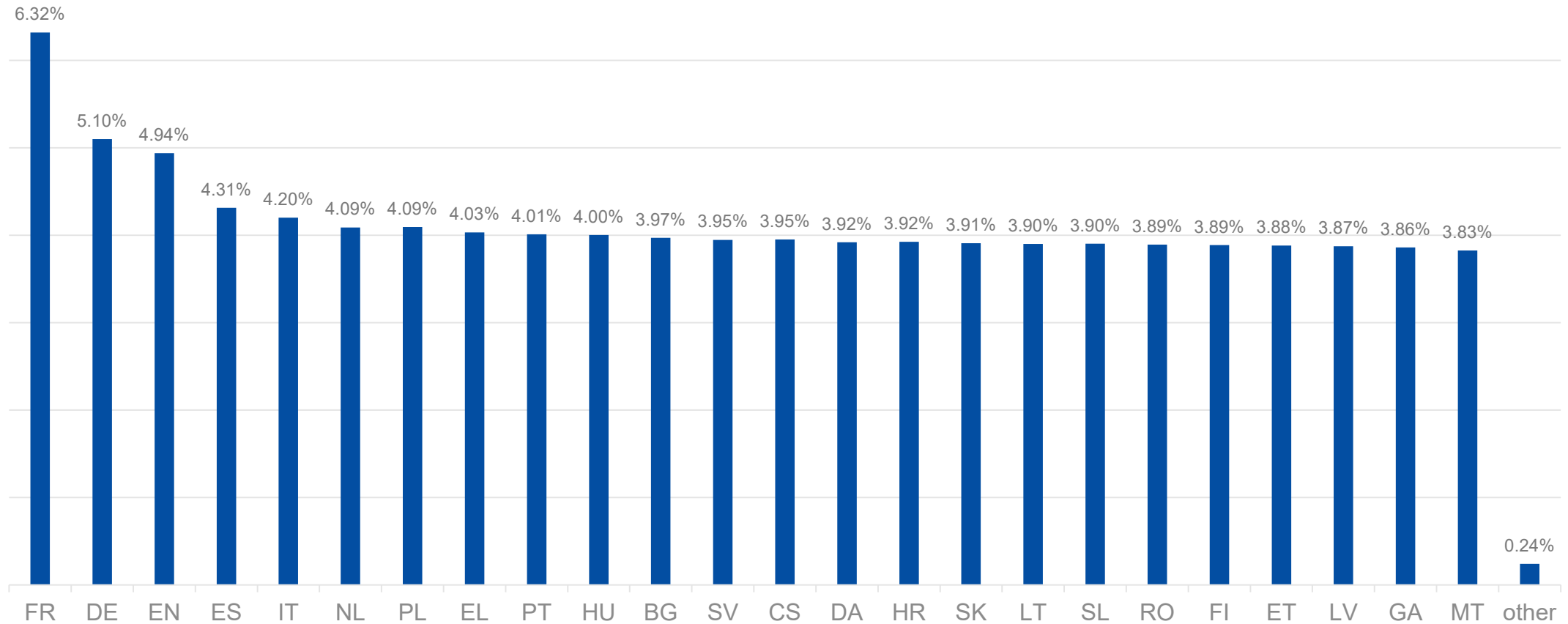
počty stran přeložených v letech 2010–2022: in-house/externě

Jazyk zdrojových dokumentů v roce 2022

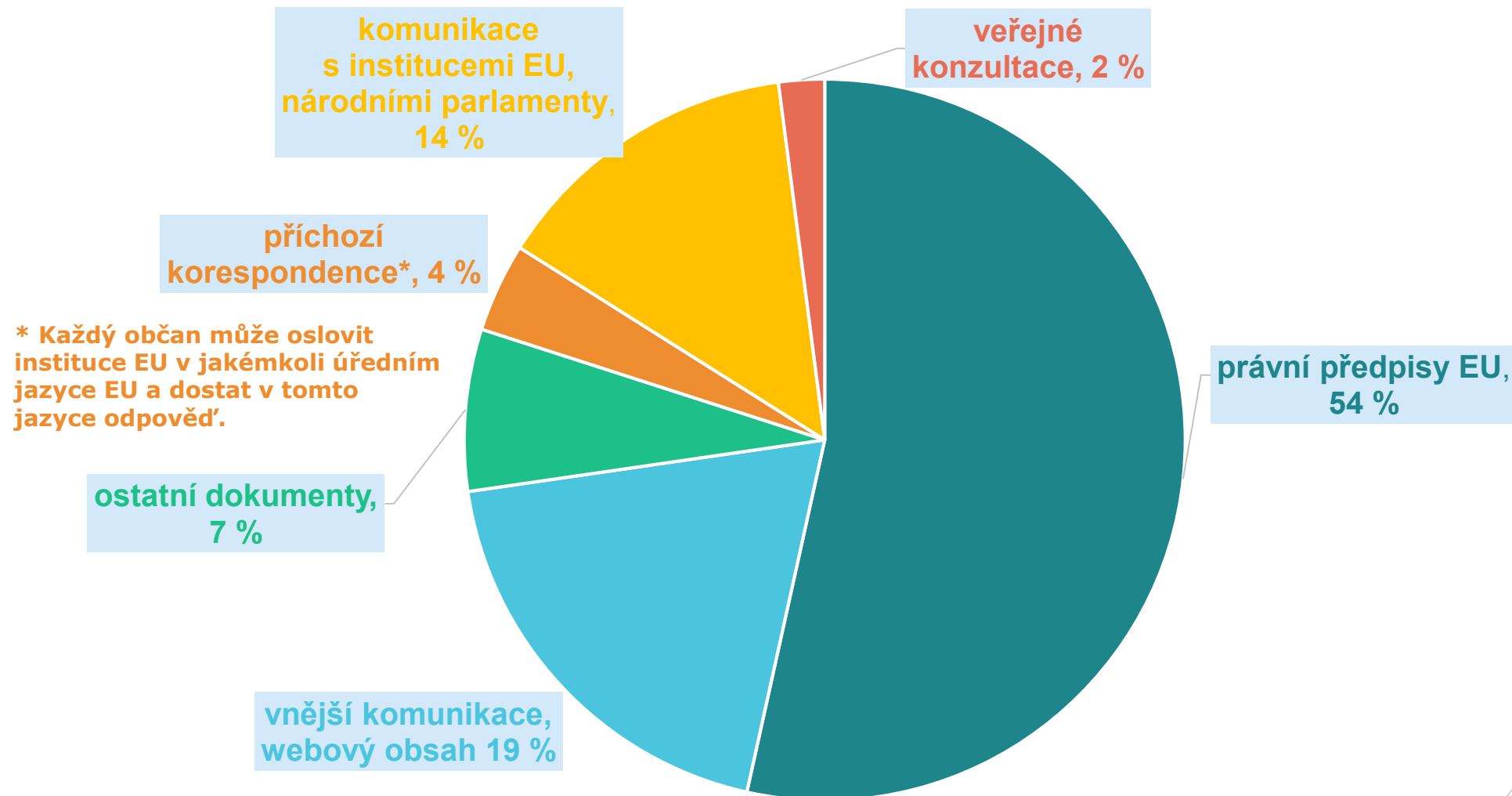
Jazyk přeložených dokumentů v roce 2022

Nejen překladatelé, ale i tlumočníci

Co jsme překládali v roce 2022

Náklady na překlad

- DG Translation 2022: 349 milionů eur; 0,2 % celkového rozpočtu EU
- veškeré náklady na překlady a tlumočení v institucích EU stojí každého občana přibližně 2,5 eur ročně
- náklady na mnohojazyčnost představují méně než 1 % ročního rozpočtu EU

Profil překladatele v DGT

Skills & competences of a translator

The Decalogue (version 2.0)

1. Linguistic skills
2. Thematic expertise
3. Digital skills (persistently tech-savvy)
4. Collaborative skills (project mgmt., teamwork)
5. M & M: multi-skilled & multi-tasking
6. Localisation (social media/web)
7. Customer service mind-set
8. Communication skills
9. Research skills
10. Transauditors

Work in progress:
"Future profiles
(skills & competences)
of DGT staff"

Cesta překladu DGT

Pracovní postup překladu

Nástroje pro překlad

- Terminologické databáze
IATE (public)
- **EUR-Lex (public)**
- Strojový překlad
eTranslation
- Překladatelské paměti -
Euramis
- CAT (SDL Trados Studio)
- slovníky
- rozpoznávání řeči

TRADOS Studio

SDL Trados Studio - COMM-2020-00015-00-00-EN-CS-00

File Home Review Advanced View Add-Ins Help

Project Settings Copy Paste Batch Tasks File Ac... Formatting QuickInsert Translation Memory Terminology Segment Actions

Translation Results - COMM-2020-00015-00-00-EN-CS-00_EN-CS-MAIN,Priloha I - Specifikace nabidky podkladove texty na preklad_JFa_EN_EN,JRC-2020-00112-04-00-00-CS-TRA-00_PM_AUTO_MEMORY

Project Settings Management of social media and online services of the European Commission in the Czech Republic

Management of social media and online services of the European Commission in the Czech Republic CM Správa sociálních médií a online služeb Evropské komise v České republice TC Translator FABERJN Doc. No. 000150000

COMM-2020-00015-00-00-EN-CS-00_EN-CS-MAIN 08-10-2020 15:42:48 NET1fabern

Translation Results - COMM-2020-00015-00-00-EN-CS-00_EN-CS-MAIN,Priloha I - Specifikace nabidky podkladove texty na preklad_JFa_EN_EN,JRC-2020-00112-04-00-00-CS-TRA-00_PM_AUTO_MEMORY Concordance Search

COMM-2020-00022-00-00-EN-TRA-00.docx.sdlxliff [Translation] COMM-2020-00015-00-00-CS-TRA-00.docx.sdlxliff [Translation]

Source	Target	Quality	Match	Segment
1 Page 38 of 45	Strana 38 45	100%	CC+	
2 LOGO CE_Muet_NB_HR	LOGO CE_Muet_NB_HR	PM	ALT	
3 EUROPEAN COMMISSION	EVROPSKÁ KOMISE	PM	TC+	
4 DIRECTORATE-GENERAL Communication	GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ PRO KOMUNIKACI	70%	TC+	
5 Directorate Representations in the Member States	Zastoupení ředitelství v členských státech		TC+	
6 Representation in Prague	Zastoupení v Praze			
7 European Commission	Evropská komise	PM	P	
8 Call for tenders COMM/ cf cf	Výzva k podávání nabídek COMM/		P	
9 Management of social media and online services of the European Commission in the Czech Republic	Správa sociálních médií a online služeb Evropské komise v České republice		P	
10 TENDER SPECIFICATIONS	SPECIFIKACE PRO NABÍDKY	PM	P	
11 TABLE OF CONTENTS	OBSAH	PM	P	
12 Scope and description of the procurement	Oblast působnosti a popis zadávacího řízení	PM	H+	
13 Contracting authority	Všechny zadavatel:	PM	H+	

Druhy překladu

- odborný překlad (právní, technický, medicínské...)
- literární překlad
- audiovizuální překlad (titulky, dabing, CC, SDH)
- soudní překlad
- lokalizace/transkrece

I jediné slovo je výzva

Ukázka z Jeronýmových dnů 2022 (Jorge Diaz-Cintas – přednáška o audiovizuálním překladu)

<https://youtu.be/D3xiKnHNyUo?t=1532>

Transkrece

What do a strong economy and a bull market have in common? Clean tech.

Co má silná ekonomika společného s růstem na trzích? Čisté technologie.

Budoucnost a další ožehavá témata

Převezme to stroj?

Budoucnost

- komplexní pracovní činnost
- „Augmented Translator“ nebo jazykový konzultant
- důraz na růst výkonu při stálé kvalitě

Ožehavá témata

- úloha strojového překladu a nástrojů CAT
- související etické otázky
 - ochrana osobních údajů
 - autorská práva
 - ostatní údaje
 - bias

Mají stroje předsudky?

DETECT LANGUAGE ENGLISH **CZECH** FRENCH ▾ ↔ CZECH **ENGLISH** FRENCH ▾

Pije pivo. × He drinks beer. ☆

🎤 🔊 10 / 5,000 🗨️ 🔊 📄 🗨️ 📄

Send feedback

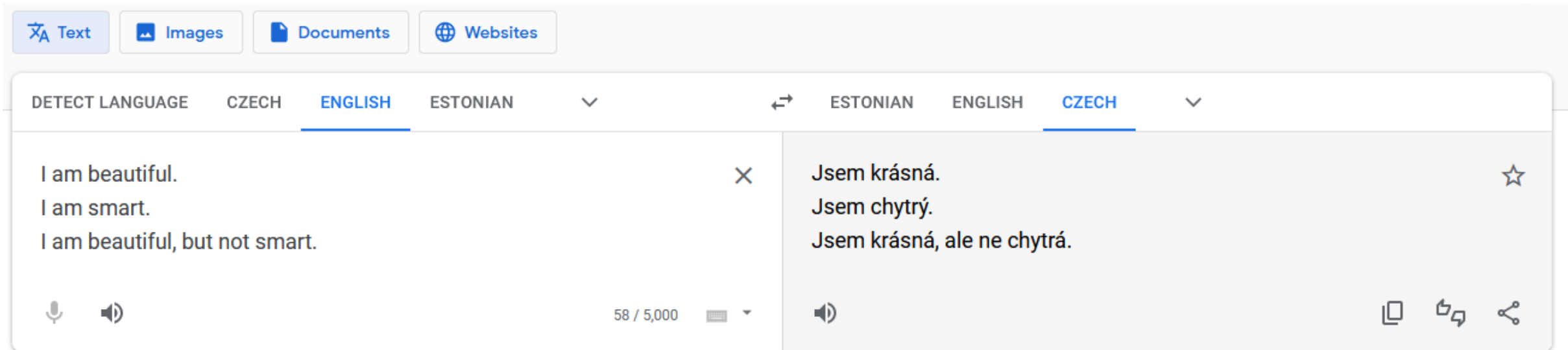
DETECT LANGUAGE ENGLISH **CZECH** FRENCH ▾ ↔ CZECH **ENGLISH** FRENCH ▾

Obléká dítě. × She dresses the baby. ☆

🎤 🔊 12 / 5,000 🗨️ 🔊 📄 🗨️ 📄

Send feedback

Mají předsudky programátoři?

The screenshot shows the Microsoft Translator web interface. At the top, there are tabs for 'Text', 'Images', 'Documents', and 'Websites'. Below these, the language selection menu is open, showing 'ENGLISH' selected on the left and 'CZECH' selected on the right. The input text on the left is: 'I am beautiful.', 'I am smart.', and 'I am beautiful, but not smart.'. The output text on the right is: 'Jsem krásná.', 'Jsem chytrý.', and 'Jsem krásná, ale ne chytrá.'. The interface includes a character count '58 / 5,000', a microphone icon, a speaker icon, and a star icon for saving the translation.

[Send feedback](#)

Stroj versus kontext

Stroj versus homonymum

DETECT LANGUAGE ENGLISH FRENCH GERMAN ▾

↔ FRENCH CZECH ENGLISH ▾

He got two years. That's a tough sentence. ×

Dostal dva roky. To je těžká věta. ☆

43 / 5,000

Send feedback

Stroj versus obecná čeština

Zdeněk Hřib - náměstek pro dopravu ✓

6 d · 🌐

Čeština ▶ Angličtina

Čerňák opravíme! 👍

Cestující i obyvatelé sídliště si zaslouží pěkné prostředí! 😊

We shall fix a nigga! 👍

Passengers and residents of the housing estate deserve a nice environment! 😊

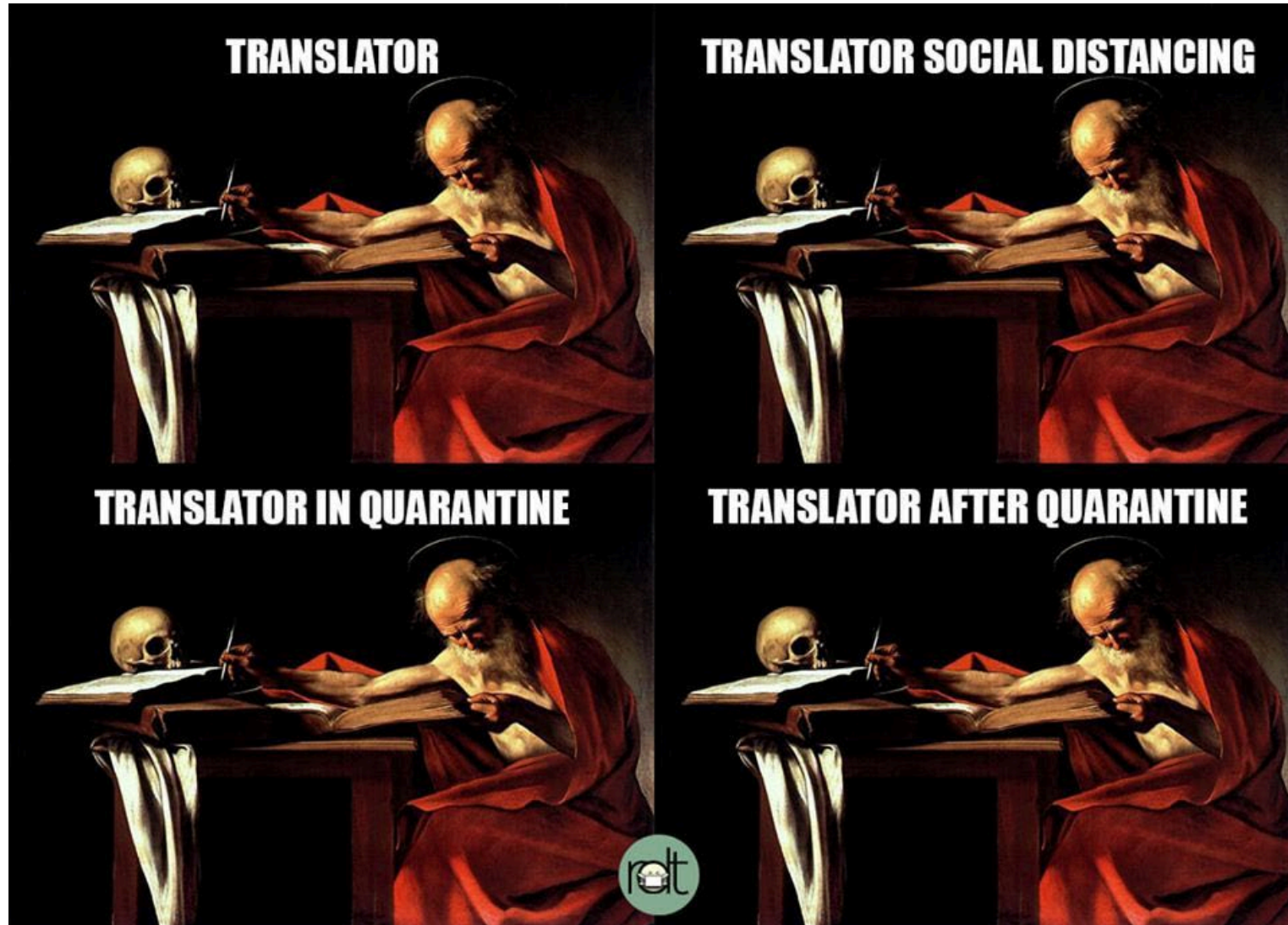
⚙️ · Skryť originál · Ohodnotit překlad

Co zjistit o sobě

- jak si představuji svůj pracovní den?
- jsem introvert nebo extrovert?
- čtu rád/a? Preferuji slovo nebo písmo?
- chci žít v zahraničí?
- jak se k tomu staví partner, rodina a přátelé?
- kde budou doma moje děti?

Překladatelé a pandemie

<https://translationmusings.com/2020/07/01/ialmost-wordless-wednesday/>

To mě zajímá, kde to lze studovat?

Na filozofických fakultách následujících univerzit:

- Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích,
- Masarykova univerzita v Brně,
- Ostravská univerzita,
- Univerzita Karlova v Praze (Ústav translatologie (EMT)),
- Univerzita Palackého v Olomouci.

Web and social media – ‘Translating for Europe’

[Translation | European Commission \(europa.eu\)](https://europa.eu)

[Translating for Europe | Facebook](#)

[Juvenes Translatores | Facebook](#) #JuvenesTranslatores

[Translating for Europe \(@translatores\) / Twitter](#)

[DG TRANSLATION \(@translatingforeurope\) • Instagram photos and videos](#)

[Translating for Europe – YouTube](#)

#EDLangs #TranslatingEurope #2022TEF #eTranslation
#EMTnet #xl8 #DiscoverTranslation

Mockrát děkujeme!
Σας ευχαριστούμε πολύ!
Muito obrigado! Go raibh maith agaibh!
Vielen Dank! **Multumesc!**
Nuoširdžiai dėkojame! **Thank you!** **Multumesc!** **Köszönjük szépen!**
Благодаря! **Thank you!** **Grazie mille!**
Merci beaucoup! **Thank you!** **Hartelijk dank!**
Ďakujeme vám veľmi pekne! **suur tänu!** **Thank you!** **Najlepša hvala!**
Tack så mycket! **Thank you!** **Kiitos!** **Nirringrazzjawk ħafna!**
Liels paldies! **Thank you!** **Muchas gracias!**
Hvala lijepa!
Dziękujemy za uwagę!
Mange tak!

Kontakt

Martin STAŠEK

místní kancelář GŘ pro překlady

Evropská komise

Zastoupení v České republice

Evropský dům

Jungmannova 24, 110 00 Praha 1

Tel.: +420 255 708 243, Mobil: +420 608 873 867

E-mail: martin.stasek@ec.europa.eu

http://ec.europa.eu/dgs/translation/index_en.htm

Copyright

Unless otherwise noted the reuse of this presentation is authorised under the [CC BY 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/) license. For any use or reproduction of elements that are not owned by the EU, permission may need to be sought directly from the respective right holders.

Slide 01: Illustration, source: [freepik.com](https://www.freepik.com/); Slide 14: Illustration from [iStock](https://www.iStock.com/); Slide 20: Illustration, source: [freepik.com](https://www.freepik.com/); Slide 25: Illustration from [Adobe Stock](https://www.adobe.com/stock/); Slide 31: Photo, source: <https://imgflip.com/>; Slide 36: Illustration, source https://www.facebook.com/madeinvarna/?locale=sq_AL; Slide 40, Illustration, source: <https://translationmusings.com/2020/07/01/ialmost-wordless-wednesday/>.